

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
-------------	--

[5305]-207

M.A. (Part I) (Sem. II) EXAMINATION, 2018

HISTORY

Optional Paper 8

(History of Science and Technology in India)

(2008 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) All questions carry equal marks.

1. Attempt any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Give the information about Science and Technology in Ancient India.
 - (ii) Explain the science policy of British India.
2. Attempt any *one* of the following questions in **500** words : [20]
 - (i) Discuss the development of Medieval India in the field of agriculture.
 - (ii) Give an account of space science in India.
3. Attempt any *two* of the following questions in **250** words : [20]
 - (i) Assess the contribution of Aryabhata and Varahamihira to Astronomy.
 - (ii) Explain the impact of Western Science and Technology in Modern India.

P.T.O.

(iii) Discuss the contribution of Jawaharlal Nehru in the development of science in Modern India.

(iv) Discuss the Industrial Policy Resolution of 1956 and its impact.

4. Write short notes on any *four* of the following in **100** words : [20]

(i) Bhaskaracharya

(ii) Technology in Mughal Period

(iii) The meaning of Modern Science

(iv) Mathematics in Modern India

(v) Geological Survey under the British Period

(vi) Petroleum Products.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

(i) प्राचीन भारतातील विज्ञान व तंत्रज्ञानाची सविस्तर माहिती द्या.

(ii) ब्रिटिशांचे भारतातील विज्ञानविषयक धोरण स्पष्ट करा.

2. खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे उत्तर **500** शब्दात लिहा : [20]

(i) मध्ययुगीन भारतातील शेतीच्या प्रगतीची चर्चा करा.

(ii) भारतातील अवकाश शास्त्राविषयी माहिती द्या.

3. खालीलपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा : [20]

- (i) आर्यभट्ट आणि वराहमिहिर यांच्या जोतिषशास्त्रातील योगदानाचे मूल्यमापन करा.
- (ii) आधुनिक भारतातील पाश्चात्य विज्ञान व तंत्रज्ञानाचा प्रभाव स्पष्ट करा.
- (iii) आधुनिक भारतातील विज्ञानाच्या प्रगतीतील जवाहरलाल नेहरू यांच्या योगदानाची चर्चा करा.
- (iv) इ.स. 1956 च्या औद्योगिक धोरण ठरावाची चर्चा करा.

4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर प्रत्येकी 100 शब्दात टिपा लिहा : [20]

- (i) भास्कराचार्य
- (ii) मुघल काळातील तंत्रज्ञान
- (iii) आधुनिक विज्ञान
- (iv) आधुनिक भारतातील गणितशास्त्र
- (v) ब्रिटिशकाळातील भुगर्भिय सर्वेक्षण
- (vi) पेट्रोलियम उत्पादने.